ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г.С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ У 2017-2021 РОКАХ

Наукова доповідь на засіданні Президії НАПН України 17 листопада 2021 р.

<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-2-5>

**МАКСИМЕНКО
Сергій Дмитрович**

доктор психологічних наук,
професор, дійсний член
(академік) НАПН України,
директор Інституту
психології імені Г.С. Костюка
Національної академії
педагогічних наук України,
академік-секретар Відділення
психології, вікової фізіології та
дефектології Національної
академії педагогічних наук
України, м. Київ, Україна

Анотація. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України спрямовує свою науково-дослідну й науково-організаційну роботу на осмислення реалій і викликів сьогодення, трансформаційних процесів у суспільстві та освіті, зміцнення зв'язку досліджень з освітньою практикою, на задоволення зростаючих суспільних запитів і потреб у глибокому пізнанні психологічних закономірностей розвитку особистості, психологічного супроводу освітніх та суспільних процесів. Дослідження цієї проблематики відкриває шляхи до поєднання теоретичних здобутків психології із соціальними запитами на модернізацію системи освіти в контексті нових суспільних реалій з метою побудови системи організації психологічної підтримки особистісного розвитку.

Ключові слова: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; психологія; розвиток особистості; генетична психологія.

У своїй діяльності Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України (Інститут) дотримується таких принципів:

- **організаційні принципи:** колегіальності; максимальної самостійності як вияву професійного та творчого потенціалу особистості кожного співробітника; демократичних взаємин; колективного розроблення проблеми та персональної відповідальності; всебічного надання можливостей для вияву ініціативи молодим спеціалістам і водночас уважне ставлення, максимальне збереження досвідчених працівників, тобто максимальне збереження науково-кадрового потенціалу;

- **науково-методологічні принципи:** системності; єдності історичного та логічного; проектування і моделювання психічних та особистісних змін і новоутворень; принцип єдності теорії, експерименту і практики.

Науково-дослідну роботу в Інституті здійснюють 15 лабораторій, де працюють 163 наукових співробітника. У складі науковців 5 дійсних членів, 2 члени-кореспонденти НАПН України, 41 доктор і 77 кандидатів наук, а також 5 докторантів і 45 аспірантів.

Протягом звітної періоду Інститут здійснював науково-дослідну роботу за вісьма напрямками: «Педагогіка і психологія освітнього процесу», «Дошкільна освіта», «Методологія, теорія та історія психології», «Вікова психологія та фізіологія», «Психологія розвитку особистості», «Соціальна і політична психологія», «Прикладна психологія. Професійна й організаційна психологія», «Соціальна педагогіка та соціальна робота».

У межах цих напрямів за п'ять років завершено 33 наукових дослідження. Нині розробляється 17 тем, із яких 11 фундаментальних та 6 прикладних наукових досліджень.

Дослідження Інституту охоплюють практично всі основні галузі сучасної психологічної науки — методологію та історію психології, психологію особистості, психологію навчання, психологію творчості й обдарованості, економічну та організаційну, когнітивну та екологічну психологію, психофізіологію та психодіагностику.

Ці дослідження спрямовані на розв'язання актуальних теоретичних і методологічних проблем психології, з'ясування особливостей розвитку особистості в системі неперервної освіти, вивчення психологічних проблем творчості та обдарованості, визначення психологічних особливостей самопроєктування особистості та розвитку суб'єктності у віртуальному просторі, дослідження психологічних детермінант розвитку організаційної культури та психологічного здоров'я працівників освітніх організацій, теоретико-методологічних закономірностей цілісної організації процесу самотворення особистості як основи формування її психологічного благополуччя, психофізіологічного забезпечення професійного самоздійснення особистості й розвитку її життєстійкості, дослідження психологічних закономірностей та механізмів адаптації девіантів до вимог соціального середовища, психологічних закономірностей розвитку професійної психологічної культури особистості, особливостей діяльності практичних психологів в різних сферах соціальної практики тощо.

Проблема особистості є центральною для психологічної науки, оскільки саме особистість є основою для розуміння будь-яких психічних явищ. Не менш значущою є й проблема розвитку

особистості, ключовими передумовами якого є оволодіння власною поведінкою, формування системи внутрішньої регуляції діяльності, яка забезпечує здатність людини до саморозвитку та самореалізації. У зв'язку з цим зусилля освіти, як складової частини суспільної свідомості, та педагогіки і педагогічної психології, як її провідників, мають бути спрямованими на формування, становлення і розвиток такого світогляду людини, у якому б переважала орієнтація не на досягнення, а на таку самореалізацію, що її метою і результатом був би максимальний внесок в інших людей і в культуру загалом. Тому фактичною метою освіти має бути створення такого інформаційно-смілового середовища, де б учень ставав не просто суб'єктом самоосвіти, а суб'єктом творення освітнього простору.

Саме такий підхід до дослідження особистості сповідується в Інституті. Зокрема, розроблено наукові концепції психічного розвитку та особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми, що дає змогу відкрити принципово нові аспекти розгляду особистості як об'єкта наукового вивчення і розуміння закономірностей генези її існування та здійснення. У річищі цих досліджень розроблено та апробовано концепцію психічного розвитку, яка спирається на ідеї Г.С. Костюка про психічний розвиток особистості та методологію діяльнісного опосередкування особистісного розвитку, створено модель діяльнісної самореалізації особистості в освітньому просторі, інструментарій психологічного дослідження потенціалу особистісного розвитку суб'єкта педагогічних систем, встановлено закономірності самопроєктування особистості як основи її розвитку на різних етапах онтогенезу.

Розроблено систему дистанційних навчально-розвивальних курсів для інтелектуально-творчого розвитку, формування комунікативної компетентності і вирішення конфліктів, розвитку суб'єктності та проєктного мислення усіх учасників освітнього процесу.

Визначено структуру феномену самодетермінації особистості, у якій виділено:

- цілі, цінності, смисли, перспективи майбутнього;
- мотивацію саморозвитку та самореалізації;
- особистісну автономію;
- самоставлення особистості;
- розуміння свого потенціалу та віру у свої можливості;

- здатність свідомого контролю та оцінки власних досягнень і перспектив;
- інтеграцію минулого, теперішнього та майбутнього в життєвому просторі особистості;
- включеність у культуру та соціальне життя.

Розроблено технологічні підходи щодо психофізіологічного забезпечення професійного самоздійснення менеджерів, лікарів, програмістів, вихователів закладів дошкільної освіти, учителів, практичних психологів, науковців, працівників профспілок.

Створено систему психологічної роботи з дітьми військовослужбовців та ветеранів, які потрапляють у зону ризику виникнення посттравматичного стресового розладу і потребують відповідної діяльності фахівців-психологів щодо діагностики, профілактики та подолання психотравматичної симптоматики. Розроблено «Карту психологічного супроводу ветерана» як внутрішній протокол для роботи з ветеранами в умовах стаціонару (рекомендовано до використання наказом Міністерства соціальної політики України № 810 у всіх реабілітаційних та медичних закладах країни). Побудовано психотехнологію допомоги дітям військовослужбовців з проявами ПТСР, в основу якої покладено ідею розвитку життєстійкості дітей шляхом відновлення сприятливого психоемоційного контакту в родині.

Розроблено концепцію ресоціалізації осіб з девіантною поведінкою, що включає визначення механізмів, чинників, складників, динаміки та структури цього процесу. Розроблено модель соціальної ситуації розвитку девіантів, що зумовлює ефективність соціально-психологічних впливів на процес їх ресоціалізації в умовах суспільних змін.

Розроблено концепцію становлення та функціонування ціннісно-сміслових конструктів особистості в еколого-орієнтованій життєдіяльності. Встановлено особливості структурної організації екологічно орієнтованого способу життя особистості, визначено провідні соціально-психологічні детермінанти становлення екологічно орієнтованого способу життя особистості. Визначено напрями впливу екологічно орієнтованого способу життя на розвиток особистості.

Визначено основні психологічні механізми розвитку психологічної культури працівників освіти, схарактеризовано внутрішні психологічні передумови, які мають бути сформовані для плідної роботи з розвитку психологічної культури. Запропоновано модель процесу формування психологічної культури працівників освіти.

Спроектовано віртуальне навчальне середовище для розвитку суб'єктної активності користувачів соціальних мереж.

Розроблено концепцію психологічної підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості. У Концепції розкрито сутність соціальної напруженості в організації, її види, роль організаційної культури у зниженні соціальної напруженості.

Розроблено нові діагностичні та корекційні методики, технології, тренінгові програми. Зокрема, опитувальники «Цінності обдарованих студентів» і «Профіль ціннісної свідомості обдарованої особистості»; методику психодіагностичного обстеження обдарованих дітей та молоді на різних етапах онтогенезу. Створено систему психодіагностичних методик, спрямованих на визначення схильності дитини до соціально дезадаптованої поведінки та виявлення ступеня її соціальної дезадаптації. Розроблено також концепцію дистанційної професійної психодіагностики та здійснено її практичне втілення шляхом створення психодіагностичного інтернет-сайту. Розроблено систему методик діагностики когнітивних здатностей дітей молодшого шкільного віку, яка дала змогу виявити нові тенденції в їхньому розвитку, що викликані інформаційно-комунікативними технологіями.

Вчені Інституту залучалися до експертизи рішень і дій центральних органів виконавчої влади, законопроектів, що вносяться до Верховної Ради України, готували експертні висновки на запити народних депутатів, брали участь у підготовці «Національної доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні», здійснювали психологіч-

ну експертизу Державних стандартів, програм і підручників початкової, середньої та повної школи.

Інститут не залишається осторонь нагальних та надзвичайно складних суспільних проблем, які насамперед стосуються конфлікту на Сході нашої держави.

У березні 2014 р. на базі лабораторії консультативної психології та психотерапії в Інституті створено Кризовий центр медико-психологічної допомоги та відкрито гарячу лінію «Телефон довіри».

В команду Центру входять психологи, які мають Європейську психотерапевтичну освіту за різними напрямками психотерапії та підготовку з кризового консультування.

Кризовий центр ІП - працює! Доглядаймо психічне здоров'я нації!

Скорочення збройних. Кризовий центр медико-психологічної допомоги

На виконання заходів, що їх запланував Генеральний штаб Збройних сил України, створено мобільні групи для надання психологічної допомоги, психокорекційної роботи, покращення морально-психологічного стану особового складу підрозділів, які розташовані в Донецькій, Луганській областях.

На базі ДЗ «Госпіталь ветеранів війни «Лісова поляна» МОЗ України реалізовано авторську Програму «Дорога зцілення», яка спрямована на медико-психологічну реабілітацію учасників АТО. Створено Службу інформаційно-психологічного супроводу ветеранів та їхніх родин (СІПС).

За звітний період активізовано роботу з молодими вченими Інституту. Результатом цього напряму діяльності стало отримання:

- премії Президента України для молодих учених (Л.М. Литвинчук, 2019 р.);
- стипендії Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук (Л.М. Литвинчук, 2021 р.);
- стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених (Є.В. Степура, 2020 р.);
- державної іменної стипендії найкращим молодим ученим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України — Героїв Небесної Сотні (М.М. Павлюк, 2020 р.).

Здійснено наукове дослідження прикладного характеру «Сучасні технології надання психологічної допомоги сім'ям постраждалих у подоланні складних життєвих обставин», яке розпочалося за результатами конкурсного відбору щодо виконання у 2020 р. прикладних наукових досліджень для підтримки молодих учених, які працюють в Інституті.

Протягом звітної періоду в Інституті завершено три експерименти всеукраїнського рівня та 26 експериментів рівня підвідомчої установи НАПН України. Експериментальна робота проводилася на базі 202 експериментальних майданчиків (заклади освіти всіх типів, установи, організації), зокрема, 23 заклади, затверджені МОН України. В останні роки в Інституті відновлено практику проведення експериментальної діяльності на базі спільних лабораторій, створених Інститутом і закладами вищої освіти, що здійснюють свою діяльність на громадських засадах.

У полі зору адміністрації та колективу Інституту постійно перебуває впровадження наукових розробок у педагогічну та соціальну практику. За завершеними у 2017-2020 рр. в Інституті фундаментальними і прикладними дослідженнями упроваджено 45 отриманих результатів. Зокрема, 33 монографії, 4 посібники, 7 методичних рекомендацій та 1 хрестоматія. Також, згідно з рекомендаціями завершених фундаментальних досліджень, розпочато 30 нових наукових досліджень.

Упровадження і практичне використання результатів наукових досліджень здійснювалося на базі 237 об'єктів, серед яких 148 закладів освіти, 12 органів державної влади і місцевого самоврядування, 8 підвідомчих установ НАПН України, 69 інших установ, підприємств, організацій.

Також впровадження всіх результатів завершених наукових досліджень успішно здійснюва-

лося через масштабну роботу Кризового центру Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України; підтримку роботи 14 психологічних сайтів та спільнот у соціальних мережах практичної спрямованості, проведення науково-практичних семінарів, психологічних майстерень та тренінгів для освітян і практичних психологів, розміщення наукових праць за завершеними дослідженнями в Електронній бібліотеці НАПН України та відстеження їх використання тощо.

Інститут був активним учасником щорічних виставок «Сучасна освіта в Україні» та «Інноватика в освіті України», на яких неодноразово отримував дипломи та інші нагороди, а також виступив організатором та співорганізатором більш як 2,5 тис. масових заходів. Зміцнилися його зв'язки із засобами масової інформації та громадськістю. Результати діяльності Інституту активно представлені на інтернет-ресурсах: сайтах Інституту, НАПН України, у соціальних мережах. Лише в 2020 р. на інтернет-ресурсах представлено понад 500 інформаційних матеріалів. Наукові здобутки презентуються на авторитетних міжнародних форумах. Здійснюється випуск періодичних наукових фахових видань, 7 з яких включено до міжнародних наукометричних баз даних.

Інститут є науковим психологічним центром, знаним не лише в Україні, а й далеко за її межами. Його співпраця із зарубіжними психологічними установами та організаціями охоплює всесвітні та загальноєвропейські наукові психологічні об'єднання, дослідницькі установи та організації Іспанії, Польщі, Німеччини, Російської Федерації, США, Литви, Латвії, Естонії, Болгарії, Португалії, Чехії, Білорусі, Франції, Норвегії, Китаю та інших країн. Зокрема, протягом звітної періоду укладено 26 угод про співпрацю з освітніми та науковими організаціями 13 країн.

Протягом звітної періоду здійснено 55 закордонних стажувань та навчання в наукових установах і університетах Європи, Америки та Азії, а також 156 науковців взяли участь у 136 наукових форумах за кордоном. Вчені Інституту беруть участь у роботі наукових редакційних рад та виступають рецензентами в 11 зарубіжних наукових виданнях.

Науковий доробок Інституту за 2017-2020 рр. складає понад 3,5 тис. публікацій, серед них наукової продукції — 197 (39 монографій та 158 збірників наукових праць, матеріалів конференцій); навчальної продукції — 39; виробничо-практичної продукції — 26; довідкової — 6 одиниць; понад 1,9 тис. статей та 1,3 тез.

Інститут є провідним центром нашої держави з підготовки науково-педагогічних кадрів. В Інституті функціонують докторантура й аспірантура за сімома спеціальностями. У спеціалізованих вчених радах Д 26.453.01 та Д 26.452.02, які проводять захист за шістьма спеціальностями, у звітний період захищено 103 кандидатських та 63 докторських дисертацій.

Докорінні зміни, що відбуваються в нашій державі, зокрема тенденції духовного, соціального оновлення українського суспільства, входження України до європейського та світового освітнього простору, необхідність мобілізації інтелектуального потенціалу нашої країни для забезпечення її конкурентоспроможності на світовій арені, передбачають посилення ролі психологічної науки у формуванні самосвідомості громадян, здатних жити в умовах демократії і громадянського суспільства; утвердження освіти як найважливішої соціальної цінності, пріоритетної сфери національного розвитку. Це вимагає від Інституту посилення впливу на освітню сферу, на

формування й розвиток людини з високим рівнем особистісного розвитку, здатної до самореалізації, самотворення, самоздійснення, що зумовлює розширення функцій Інституту, застосування нових підходів до організації та оцінювання якості наукових психологічних досліджень, більш ефективного науково-методичного забезпечення модернізаційних процесів у суспільстві та освіті, посилення впливу на формування психологічної культури в сучасному українському суспільстві.

Перед Інститутом стоять вагомі завдання, спрямовані на створення умов для повноцінного психічного і соціального розвитку школярів не тільки з метою засвоєння ними необхідної навчальної інформації, тобто певної системи знань, а й пролонговано, тобто потрібно закладати основу подальшого саморозвитку й самовизначення учнів, що забезпечуватиме успішну адаптацію до мінливих умов ринку праці, цивілізаційних та культурних вимог суспільства.

Основним підґрунтям в реалізації цих завдань є усвідомлення об'єктивного характеру зацікавленості суспільства в модернізації освіти. Незважаючи на те, що ці проблеми є предметом численних досліджень, можна констатувати наявність значних суперечностей у самому розумінні співвідношення розвитку та навчання. Тому головними завданнями подальшого дослідження є:

- специфікація розуміння сутності особистісної активності та її діяльній самореалізації в психолого-педагогічному контексті;
- розроблення системи оцінювання особистісної активності та з'ясування основних чинників її розгортання і стимулювання;
- визначення психологічних умов, чинників і закономірностей взаємодії суб'єктів педагогічної та навчальної діяльності в контексті гуманістичної парадигми;
- з'ясування основних напрямків забезпечення інтеграції психологічного знання у психологічній теорії та практиці;
- дослідження психологічних умов сприяння та спонукання творчих особистісних виявів;
- експертне дослідження наявних методик та підбір і укладання комплексу методичних засобів для діагностики особистісного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. (2017). *Актуальні проблеми психології* : збірник наукових праць, VII(44). <https://lib.iitta.gov.ua/710105/>
Литвинчук, Л.М. (2016). Проблема анозогнозії наркологічних хворих як фактор виявлення закономірнос-

тей процесів реабілітації та ресоціалізації. *Актуальні проблеми психології*, 14(11), 38-49. <https://lib.iitta.gov.ua/708978/>

- Максименко, С., Максименко, К., & Ірхін, Ю. (2020). Системність психіки людини і психології навчання. *Проблеми сучасної психології*, (50), 146-166. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2020-50.146-166>
- Максименко, С., Ткач, Б., Литвинчук, Л., & Онуфрієва, Л. (2019). Нейропсихолінгвістичне дослідження політичних гасел із зовнішньої реклами. *Психолінгвістика*, 26(1), 246-264. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2019-26-1-246-264>
- Максименко, С.Д. (2017). *Генетична психологія учіння людини* : монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово». <https://lib.iitta.gov.ua/709727/>
- Максименко, С.Д. (2021). *Психогенетичний потенціал особистості* : монографія, Т. 2. Київ: Видавництво Людмила.
- Максименко, С.Д. (Ред.). (2016). *Особистість в умовах кризових викликів сучасності* : матеріали методологічного семінару НАПН України (24 березня 2016 року). Київ. <https://lib.iitta.gov.ua/704987/>
- Максименко, С.Д. (Ред.). (2020). *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності* : збірник наукових праць. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/720332/>
- Максименко, С.Д. (Ред.). (2020). *Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми* : збірник тез наукових доповідей III Всеукраїнської конференції з міжнародною участю (Київ, 31 березня 2020 року). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/720724/>
- Максименко, С.Д. (Ред.). (2020). *Сучасні психологічні вимоги до підручника для Нової української школи* : збірник тез наукових доповідей круглого столу, присвяченого 75-річчю створення Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України (Київ, 24 листопада 2020 року). Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/722535/>
- Максименко, С.Д., & Губенко, О.В. (2018). Досвід реалізації генетико-моделюючого методу в дослідженні психологічних механізмів наукового відкриття (на прикладі історії створення теорії відносності). *Актуальні проблеми психології*, 14(1), 199-209. <https://lib.iitta.gov.ua/714315/>
- Максименко, С.Д., & Лысенко, А.С. (2020). Проблема виртуальної залежності у підлітків. *Психіатрія, психотерапія і клінічна психологія*, 11(2), 256-267. <https://bit.ly/3doQHGF>
- Максименко, С.Д., Карамушка, Л.М., Креденцер, О.В., Бендерев, Н.М., & Шевченко, А.М. (2020). Психологічне здоров'я персоналу організацій: проблеми та технології забезпечення. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-7-10>
- Максименко, С.Д., Кісарчук, З.Г., Омельченко, Я.М., & Лазос, Г.П. (2017). Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам. In В.П. Садковий, О.В. Тімченко (Заг. ред.), *Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій*

- психології : монографія (с. 351-368). Харків: ФОП Мезіна В.В. <https://lib.iitta.gov.ua/711304/>
- Максименко, С.Д., Кокун, О.М., & Тополов, Є.В. (2011). Адаптація психодіагностичних методик: шкала досвіду агресивних впливів, шкала професійної автономності та шкала професійної мобільності. *Практична психологія та соціальна робота*, (3), 25-31. <https://lib.iitta.gov.ua/1662/>
- Максименко, С.Д., Костюк, О.В., Максименко, К.С., Немеш, О.М., & Луньов, В.Є. (2020). *Мультилінгвістичний дискурс невротизацій майбутніх лікарів* : монографія (С.Д. Максименко, ред.). Київ: Видавництво Людмила.
- Максименко, С.Д., Максименко, К.С., Литвинчук, Л.М., & Немеш, О.М. (2020). Тенденції та динаміка мотиву діяльності медичного персоналу середньої ланки на різних етапах професійного становлення. *Психологічне здоров'я*, (2), 40-61. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2020-2-5-40-60>
- Максименко, С.Д., Руденко, Я.В., Кушнерьова, А.М., & Невмержицький, В.М. (2021). *Психічне здоров'я особистості* : навчальний посібник. Київ: Видавництво Людмила.
- Павлюк, М.М., & Шепельова, М.В. (2020). *Сучасні психологічні технології надання психологічної допомоги сім'ям постраждалих у подоланні складних життєвих обставин* : практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/723398/>
- Слюсаревський, М.М., Найдьонова, Л.А., & Вознесенська, О.Л. (Наук. ред.). (2020). *Досвід переживання пандемії COVID-19: дистанційні психологічні дослідження, дистанційна психологічна підтримка* : матеріали онлайн-семінарів 23 квітня 2020 року «Досвід карантину: дистанційна психологічна допомога і підтримка» та 15 травня 2020 року «Дистанційні психологічні дослідження в умовах пандемії covid-19 і карантину». Київ. <https://lib.iitta.gov.ua/721663/>
- Усаїтнення та самотність в житті особистості : збірник тез за матеріалами круглого столу (on-line, 24 квітня 2020 р.). (2020). Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство». <https://lib.iitta.gov.ua/720390/>
- Maksymenko, S. (2015). *Genesis of Personality Existence* : monograph. Montreal: Accent Graphics Communications.
- Maksymenko, S. (2020). Genetic psychology: problems and perspective (basics of concept). *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*, 40(4), 27-33. <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/720>
- Maksymenko, S., Kokun, O., Korobeynikov, G., Cynarski, W.J., Korobeinikova, L., Serdiuk, L., Adyrkhaiev, S., Adyrkhaieva, L., Nikonorov, D., & Smoliar, I. (2021). Features of the components of students' psychophysiological readiness to work as teachers. *Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology*, 21(2), 11-18. <https://doi.org/10.14589/ido.21.2.3>
- Maksymenko, S., Nemesh, O., Maksymenko, K., & Nabochuk, A. (2020). Psychological Peculiarities of Understanding by Students Internet Texts. *Psycholinguistics*, 28(1), 187-213. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-28-1-187-213>
- Maksymenko, S.D. (2021). *Genetic principles of creative personality confident as a propulsion of mental development* : monograph. Ottawa: Accent Graphics Communications and Publishing / Glasgow: Society for the support of publishing initiatives and scientific Limited.
- Maksymenko, S.D., & Kokun, O.M. (2019). Principles of website design for professional psychological diagnosis in different specialities. *Information Technologies and Learning Tools*, 73(5), 284-292. <https://doi.org/10.33407/itlt.v73i5.2963>

ON RESEARCH ACTIVITIES OF G.S. KOSTIUK INSTITUTE OF PSYCHOLOGY OF THE NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE IN 2017-2021

Scientific report at the meeting of the Presidium of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, November 17, 2021

Serhii Maksymenko

DSc in Psychology, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Director, G.S. Kostiuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine; Academician Secretary of the Division of Psychology, Age Physiology and Defectology, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. G.S. Kostiuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine focuses its research activities on understanding the realities and challenges of today, transformational processes in society and education, strengthening the connection between research and educational practice; meeting the growing societal demands and needs for in-depth knowledge of psychological patterns of personality development, psychological support for educational and social processes. Studying the mentioned issues opens the way to combine the theoretical achievements of psychology with social demands for the education system modernisation in the context of new social realities to build a system of psychological support for personal development.

Keywords: G.S. Kostiuk Institute of Psychology of NAES of Ukraine; psychology, personality development; genetic psychology.

Дата публікації: 24 грудня 2021 р.